

Des de la flama

per Enric Sòria

Vaig conèixer Manel Marí l'any 2010, si no m'erre, en la presentació a Barcelona d'una antologia, *Grans èxits*, de poetes balears, en què participaven Sebastià Alzamora, Pere Joan Martorell i Josep Lluís Aguiló. Després vam anar coincidint en diverses ocasions, a Barcelona o, més sovint, a València. La bona sintonia va ser immediata, perquè la cordialitat de Manel Marí era expansiva. La seua constant sornegueria buscava la participació i la complicitat. Era amic de les converses llargues, de l'alegria i la nit. Era enjogassadament exigent i també amable. Parlava amb molta claredat i sabia escoltar amb atenció. Que la seua poesia m'agradara, i a ell la meua, degué facilitar la connexió, perquè el gremi és així. En tot cas, ens vam entendre bé des del principi i ens vam fer amics de pressa. Per desgràcia, tot va anar massa de pressa. La seua inesperada mort, tan jove, va ser un colp dur per a tots els seus amics. No ens ho podíem creure, i encara avui costa de creure. Lamente molt haver de dir que les hores que compartírem, tot compte fet, van ser escasses, i que no n'hi haurà més. En tinc un record ben viu. Em vaig sentir honorat, i agraït, quan em va demanar que redactara el pròleg del que llavors no podíem saber que havia de ser el seu últim llibre, l'excel·lent *Tavernàries*.

Manel Marí era un valencià eivissenc o un eivissenc valencià, com vostés vulguen. El fet és que era molt les dues coses, per temperament natural i també per volun-

tat pròpia. No és un cas insòlit, perquè el País Valencià i Eivissa estan molt a prop. Des de les parts altes del meu poble natal, Eivissa es pot veure en els dies clars, i, entre gent litoral, la mar no ha sigut mai una barrera. Que Marí se sabia eivissenc per damunt de qualsevol altra consideració és obvi, i no cal més que fullejar la seua poesia per a encertir-se'n. Eivissa apareixia sempre en la seua conversa. Era un punt de referència inesquivable. Recorde una nit, sopant en la terrassa d'un local del centre de València, al nucli històric mateix del cap i casal. Quan va saber que m'agradava molt el grup Uc, i que en tinc tots els discos, va cantar-ne una àmplia selecció de les cançons amb el més gran entusiasme, i no vaig dubtar ni un segon que se les sabia totes. Com se sabia al detall la geografia, la literatura i el paisatge humà de la seua illa. És lògic que els seus paisans el recorden i el reivindiquen, perquè en formava part, i s'haguera pres molt malament que algú en dubtara.

Això no exclou que fóra també molt valencià, i en la millor manera de ser que tenim. Al cap i a la fi, valencians eren son pare, la seua dona i la seua filla, i a València va passar bona part del seu temps. Ací va estudiar i va treballar. També va dedicar esforços perquè la ciutat i el país foren un lloc més obert i viable, primer amb la seua militància crítica en el Bloc d'Estudiants Agermanats, i més tard amb les seues moltes hores passades a Ca Revolta, des d'on impulsà la poesia més viva i enèrgica. Dins la vida li-

terària valenciana, Manel Marí tingué una participació molt activa, inspiradora i insurgent. Entre nosaltres, també és molt recordat.

Sobretot, Manel Marí va ser un bon poeta. L'exuberància cordial del seu caràcter no ocultava la sensibilitat perceptiva i tenaç del poeta de raça. Aquesta era la seua vocació i el seu ofici, i el practicava a consciència. La mort va interrompre massa prompte una trajectòria en progressió constant, però no va impedir que ens deixara una obra duradora, aspra i meticulosa. Tenia unes aptituds formidables. Es comproven en el seu domini de l'idioma, en l'orfebreria dels seus sonets, o en els sobrats de difícil rima interna, en l'habilitat amb què s'acomoda als més diversos ritmes, en la força i la penetració de les seues invectives, en la veracitat invicta de la veu. En els seus últims llibres, els versos donaven forma al foc i eren roents i depurats com ho és el vi i la flama. Eren com ell mateix. Per a Manel Marí, la recerca de la veritat de fons del ser humà era una empresa inajornable. No hi valien excuses ni dilacions. Contra les coercions mentideres d'un poder abusiu, la veritat és prístina i només pot buscar-se des de la llibertat interior. La veritat lliure és un sentit, no un símbol ni una meta, i només es troba en l'exercici de buscar-la. Aquesta recerca és vital i poètica alhora, i transita pels versos memorables que Marí ens ha llegat. No els oblidem tampoc.

ENRIC SÒRIA ■